

EUROPOS SĄJUNGOS
TARYBA

Briuselis, 2010 m. vasario 18 d. (19.02)
(OR. en)

6305/1/10
REV 1

ENV 69

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

Komisijos

dokumento Nr.: KOM (2010) 6 galutinis/2

Dalykas: Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai
dėl paskatų EMAS registruotoms organizacijoms 2004–2006 m.

Delegacijoms pridedama **nauja** Komisijos dokumento KOM (2010) 6 galutinis/2 **redakcija**.

Pridedama: KOM (2010) 6 galutinis/2

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 1.2.2010
KOM(2010) 6 galutinis/2

CORRIGENDUM:

Annule et remplace le document COM(2010) 6 final du 29.1.2010

Concerne toutes les versions (correction de la référence croisée 2009 remplacée par 2010)

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl paskatų EMAS registruotoms organizacijoms 2004–2006 m.

{SEC(2010)59}

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl paskatų EMAS registruotoms organizacijoms 2004–2006 m.

TURINYS

1.	Įvadas	3
2.	Išorės paskatų rūšys.....	3
2.1	Lankstesnis reguliavimas	4
2.2.	Skatinamoji parama.....	5
2.2.1	Informacinė parama	5
2.2.2	Finansinė parama	6
2.2.3	Techninė parama	7
2.2.4	Viešieji pirkimai.....	8
3	Kiekvienos rodiklių grupės duomenų santrauka	9
3.1	Lankstesnis reguliavimas	9
3.2	Skatinamoji parama.....	9
3.2.1	Informacinė parama	9
3.2.2	Finansinė parama	10
3.2.3	Techninė parama	11
3.2.4	Viešieji pirkimai.....	12
4.	Išvados.....	12

1. ĮVADAS

2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS)¹ sukurta sistema, pagal kurią organizacijos vertina, valdo ir nuolat didina aplinkosaugos veiksmingumą.

Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (angl. EMAS) įgyvendinančios organizacijos gali gauti įvairiapusės naudos. Tausiau naudodamos išteklius, jos gauna finansinės naudos, pagerina savo viešąjį įvaizdį, mažiau rizikuoja neatitikti teisinių aplinkos srities reikalavimų, pagerina ryšius su aplinkosaugos reguliavimo institucijomis ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis, be to, tinkamai valdo riziką, taigi gali paskatinti kreditorius bei draudikus pasiūlyti joms palankesnes finansines sąlygas.

Reglamento 10 straipsnio 2 dalyje valstybės narės raginamos apsvarstyti, kaip būtų galima atsižvelgti į registraciją EMAS įgyvendinant aplinkos srities teisės aktus ir užtikrinant jų vykdymą, kad būtų išvengta nereikalingo organizacijų ir atsakingų vykdymo priežiūros institucijų veiksmų pasikartojimo.

11 straipsnio 1 ir 2 dalimis valstybės narės įpareigosios skatinti organizacijas dalyvauti EMAS ir ypač apsvarstyti registracijos EMAS reikšmę nustatant viešųjų pirkimų politikos kriterijus.

EMAS reglamento 11 straipsnio 3 dalimi Europos Komisija įpareigota Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti iš valstybių narių gautą informaciją apie šią skatinimo veiklą.

Minėtas įsipareigojimas įvykdomas šia ataskaita. Joje aprašytos įvairiose valstybėse narėse taikytų skatinimo priemonių rūšys ir apibendrinti kiekvienos rodiklių grupės duomenys.

Prie šio komunikato pridedamame darbiniam dokumente pateikta išsami valstybių narių pateikta informacija apie skatinimo priemones ir šioje ataskaitoje nustatytus rodiklius, taip pat rodiklių statistiniai duomenys ir valstybių narių nustatyti sėkmingo konkrečių skatinimo priemonių taikymo geriausios praktikos pavyzdžiai.

Pagrindinis šios ataskaitos tikslas – suteikti informacijos Europos Parlamentui bei Tarybai ir supažindinti nacionalines valdžios institucijas su įvairiose valstybėse narėse taikoma praktika.

2. IŠORĖS PASKATŲ RŪŠYS

Nacionalinės valdžios institucijos teikia įvairių paskatų, kurios priklauso nuo siekiamų tikslų.

Nustatytos dvi svarbiausios paskatų grupės:

¹ OL L 114, 2001 4 24, p. 1.

- (a) lankstesnis reguliavimas;
- (b) skatinamoji parama:
 - viešieji pirkimai,
 - finansinė parama,
 - techninė parama,
 - informacinė parama.

2.1 Lankstesnis reguliavimas

Šioje ataskaitoje lankstesnis reguliavimas apima:

- reguliavimo supaprastinimą, kuris aiškinamas kaip vienu teisinių reikalavimų keitimas kitais nekeičiant pačių aplinkos srities teisės aktų;
- reguliavimo panaikinimą, kai keičiami patys teisės aktai.

Lankstesniu reguliavimu siekiama:

- supaprastinti ir sumažinti reguliavimo sistemą, jei ji yra pernelyg sudėtinga;
- pašalinti procedūrinės kliūtis;
- rečiau reikalauti pateikti reguliavimo institucijai nebūtinų ir pasikartojančių dokumentų;
- skatinti veiklos vykdytojus atsakingai elgtis.

Reglamento 10 straipsnio 2 dalis yra teisinis pagrindas valstybėms narėms apsvarstyti, kaip būtų galima atsižvelgti į registraciją EMAS įgyvendinant aplinkos srities teisės aktus ir užtikrinant jų vykdymą.

EMAS reglamente nustatytos griežtos taisyklės, susijusios su atitiktimi aplinkos srities teisiniams reikalavimams – pagal šį reglamentą nepriklausomi išorės vertintojai turi tikrinti, ar organizacija visiškai laikosi teisinių reikalavimų. Todėl kai kurios valstybės narės, siekdamos palengvinti reguliavimo našta ir sutelkti turimus išteklius, nustatė lankstesnį EMAS registruotų organizacijų reguliavimą.

Siekiant įvertinti lankstesnio reguliavimo taikymą, buvo nustatyti šie rodikliai:

1 rodiklis susijęs su informacija, kurią būtina pateikti prašant išduoti leidimus, ir su prašymų teikimo tvarkos supaprastinimu; jis rodo, kiek teisės aktų, susitarimų ar kitų dokumentų yra priėmusi valstybė narė, siekdama supaprastinti leidimų išdavimo EMAS registruotoms organizacijoms tvarką. Ši paskata grindžiama tuo, kad didelė dalis informacijos, reikalingos teikiant prašymus išduoti leidimus, renkama EMAS sistemoje; joje esanti informacija yra patikima, atnaujinama ir tinkama naudoti;

2 rodiklis susijęs su ataskaitų teikimo ir stebėjimo reikalavimų mažinimu ar supaprastinimu; jis rodo, kiek teisės aktų, susitarimų ar kitų dokumentų yra priėmusi valstybė narė, siekdama sumažinti arba supaprastinti ataskaitų teikimo ir stebėjimo reikalavimus. Ši paskata grindžiama tuo, kad kompetentingoms institucijoms aplinkosaugos ataskaitoje pateikiami duomenys ir informacija, kuriuos vėliau galima panaudoti rengiant ataskaitas ir (arba) vykdant stebėjimo veiklą ir taip išvengti užduočių pasikartojimo;

3 rodiklis susijęs su tikrinimų skaičiaus mažinimu; jis rodo, kiek teisės aktų, susitarimų ar kitų dokumentų yra priėmusi valstybė narė, siekdama sumažinti tikrinimų skaičių. Ši paskata grindžiama tuo, kad teisės aktų vykdymui užtikrinti skirti nacionaliniai išteklių yra riboti. Kadangi įgyvendinant EMAS yra lengviau laikytis aplinkos srities teisės aktų reikalavimų, galima sumažinti registruotų bendrovių tikrinimų skaičių arba mastą.

2.2. Skatinamoji parama

Reglamento 11 straipsnio 1 dalyje nustatytais reikalavimais siekiama užtikrinti, kad organizacijos būtų skatinamos dalyvauti EMAS. Šiame straipsnyje konkrečiai minima, kad svarbu skatinti MVĮ dalyvauti EMAS, teikiant joms informaciją bei paramos lėšas ir užtikrinant priimtinus registracijos mokesčius, valstybės institucijų paramą ir galimybę naudotis viešųjų pirkimų techninės pagalbos priemonėmis.

Reglamento 11 straipsnio 2 dalimi grindžiamas plataus masto skatinimas dalyvauti EMAS rengiant viešuosius pirkimus. Šia straipsnio dalimi valdžios institucijos įpareigos apsvaistyti registracijos EMAS reikšmę nustatant viešųjų pirkimų politikos kriterijus.

Skatinamoji parama gali būti teikiama šiose svarbiausiose srityse:

- informacinė parama;
- finansinė parama;
- techninė parama;
- viešieji pirkimai.

2.2.1 Informacinė parama

Pagrindinės valstybėse narėse teikiamos informacinės paramos rūšys:

- informavimo programos, specialiai pritaikytos ūkinės veiklos vykdytojams, smulkiąjam verslui ir amatininkams, profesinėms sąjungoms, valdžios institucijoms ir plačiajai visuomenei;
- informacinės kampanijos, kurios skirtos konkrečioms interesų grupėms bei plačiajai visuomenei ir kurių poveikis sustiprinamas televizijos kampanijomis, straipsniais specializuotuose leidiniuose ir vietos laikraščiuose, reklaminėmis kampanijomis ar kitomis visuomenės informuotumo didinimo priemonėmis;

- konferencijos ir seminarai, kuriais siekiama skatinti aktyvų dalyvavimą, dalytis patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais.

Siekiant ištirti, kaip informacinė parama naudojama dalyvavimui EMAS skatinti, buvo nustatyti šie rodikliai:

1 rodiklis. Įvairių dokumentų, parengtų siekiant didinti informuotumą ir informuoti apie EMAS (brošiūrų, informacinės medžiagos, skrajučių ir t. t.), skaičius;

2 rodiklis. Įvairių leidinių (straipsnių, naujienlaiškių, laikraščių, techninių žurnalų, reklaminių kampanijų, EMAS logotipo sklaidos priemonių ir t. t.) skaičius, perteikiant informacijos apie EMAS perdavimo būdų įvairovę;

3 rodiklis. Įvairių susitikimų, surengtų siekiant teikti informaciją apie EMAS (konferencijų, darbo grupių, kampanijų, savanoriškos veiklos, seminarų, apdovanojimų ceremonijų, parodų, forumų, mugių ir t. t.), skaičius;

4 rodiklis. Interneto svetainių, kuriose teikiama informacija apie EMAS, skaičius (jei yra daugiau kaip viena kompetentinga institucija);

5 rodiklis. Valstybių narių taikomų kontrolės, stebėjimo, registracijos EMAS ir kitų priemonių skaičius (jei yra daugiau kaip viena kompetentinga institucija);

6 rodiklis. Įvairių ryšių su EMAS neregistruotomis organizacijomis (laiškų, siuntų ir t. t.), siekiant informuoti jas apie EMAS, skaičius, perteikiant ryšių su organizacijomis įvairovę;

7 rodiklis. Įvairių ryšių su EMAS registruotomis organizacijomis (laiškų, siuntų ir t. t.), siekiant skleisti informaciją apie EMAS, skaičius, perteikiant ryšių su organizacijomis įvairovę.

2.2.2 *Finansinė parama*

Pagrindinės valstybėse narėse teikiamos finansinės paramos rūšys:

- subsidijos naujai EMAS užregistruotoms organizacijoms – vienkartinės išmokos arba visų patirtų išlaidų procentinė dalis;
- mokesčių lengvatos, taikomos pirkimams, kuriais siekiama padidinti aplinkosaugos veiksmingumą (netiesioginis lėšų skyrimo būdas);
- specialios techninei pagalbai, personalo mokymui ir išorės konsultacijoms skirtos lėšos;
- mažesni registracijos mokesčiai.

Be to, EMAS registruotos bendrovės gali palankesnėmis sąlygomis derėtis su bankininkais ir draudikais.

Siekiant ištirti, kaip finansinė parama naudojama dalyvavimui EMAS skatinti, buvo nustatyti šie rodikliai:

1 rodiklis rodo valstybės narės priimtų teisės aktų, susitarimų ar kitų dokumentų, susijusių su EMAS finansavimu, skaičių;

2 rodiklis rodo EMAS įgyvenimui finansuoti skirtą biudžetą (neįskaitant darbuotojų algų);

3 rodiklis susijęs su finansine parama naujai EMAS užregistruotoms organizacijoms; jis rodo, kokią naujai EMAS užregistruotoms organizacijoms skirtos bendros lėšų sumos dalį sudaro finansinė parama;

4 rodiklis susijęs su subsidijomis ir finansine parama EMAS registruotoms organizacijoms; jis rodo, kokią EMAS registruotoms organizacijoms skirtos bendros lėšų sumos dalį sudaro finansinė parama;

5 rodiklis susijęs su mokesčių lengvatomis, taikomomis pirkimams, kuriais siekiama padidinti aplinkosaugos veiksmingumą; jis rodo tokiuose pirkimuose, susijusiuose su aplinkosaugos veiksmingumu, dalyvaujančioms organizacijoms teikiamą paramą;

6 rodiklis susijęs su specialia finansine parama bandomiesiems projektams, skatinimo programoms, aplinkosaugos susitarimams ir t. t.; jis rodo kitus finansinės paramos organizacijoms būdus;

7 rodiklis rodo organizacijų registracijos mokesčių sumažinimą;

8 rodiklis susijęs su pranašumais, kuriais gali naudotis EMAS registruotos organizacijos; jis rodo bankų, siūlančių palankesnes sąlygas (pigias EMAS įgyvendinti skirtas paskolas ir t. t.) EMAS registruotoms organizacijoms, skaičių;

9 rodiklis rodo draudikų, siūlančių palankesnes sąlygas EMAS registruotoms organizacijoms, skaičių, taigi galimą EMAS registruotų organizacijų pranašumą, susijusį su draudimu.

2.2.3 *Techninė parama*

Pagrindinės valstybėse narėse teikiamos techninės paramos rūšys:

- švietimo programos, vykdomos bendradarbiaujant su atitinkamomis asociacijomis, pavyzdžiui, pramonės ir prekybos rūmais, arba prižiūrimos nacionalinės EMAS institucijos;
- laipsniško įgyvendinimo programos, visų pirma skirtos MVĮ. Šių sistemų tikslas – padėti MVĮ užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą įvairiais lygmenimis, atsižvelgiant į jų konkrečius poreikius;
- visų aplinkosaugos vadybos sistemose dalyvaujančių subjektų tarpusavio sąveika, pavyzdžiui, darbo grupės, partnerystės ryšiai, tarpusavio vertinimas ir mokymas atsižvelgiant į konkrečius poreikius;
- trumpalaikės ir ilgalaikės valdžios institucijų investicijos į specialistų ugdymą ir mokymą pagal specializuotas programas;
- konkretiems sektoriams skirtos gairės ir priemonių rinkiniai.

Siekiant iširti, kaip techninė parama naudojama dalyvavimui EMAS skatinti, buvo nustatyti šie rodikliai:

1 rodiklis. Dokumentų, parengtų siekiant padėti įgyvendinti EMAS ir pademonstruoti EMAS įgyvendinimo procedūrą (instrukcijų, vadovų, priemonių rinkinių, rekomendacijų, gairių, vadovėlių, interaktyviųjų kompaktinių diskų, tyrimų ir t. t.), skaičius;

2 rodiklis. Laipsniško EMAS įgyvendinimo programų, ypač skirtų padėti organizacijoms užtikrinti geresnį aplinkosaugos valdymą įvairiais lygmenimis, atsižvelgiant į jų konkrečius poreikius, skaičius;

3 rodiklis. Švietimo programų (mokymo, kursų, užsiėmimų ir t. t.), skirtų teikti techninę paramą organizacijoms, skaičius;

4 rodiklis. Visų aplinkosaugos vadybos sistemose dalyvaujančių subjektų tarpusavio sąveikos, kaip antai darbo grupių, partnerystės ryšių, tarpusavio vertinimo, konkretiems poreikiams skirtų mokymo programų, tinklų, informacinių klubų ir t. t., skaičius. Šis rodiklis rodo įvairius organizacijų dalijimosi informacija apie EMAS būdus;

5 rodiklis. Projektų ir kitų (bandomųjų) programų, įgyvendinamų siekiant teikti techninę paramą EMAS įgyvendinančioms organizacijoms, skaičius;

6 rodiklis. Kitų specifinių nuostatų (standartų), padedančių įgyvendinti EMAS, skaičius.

2.2.4 *Viešieji pirkimai*

Viešieji pirkėjai ir kiti subjektai, kuriems taikomos viešųjų pirkimų direktyvos, yra svarbi vartotojų grupė. Per viešuosius pirkimus išleidžiama apie 1 000 mlrd. EUR, t. y. apie 16 % Sąjungos BVP. Jei vykdant viešuosius pirkimus būtų atsižvelgiama į aplinkosaugos reikmes, būtų galima labai paspartinti darnų vystymąsi. Jei viešieji pirkėjai kvietimuose dalyvauti konkursuose tinkamais atvejais paminėtų EMAS, jie padėtų didinti informuotumą apie šią sistemą ir skatintų rangovus prie jos prisijungti.

Reglamento 11 straipsnio 2 dalimi grindžiamas plataus masto skatinimas dalyvauti EMAS rengiant viešuosius pirkimus. Šia dalimi valdžios institucijos įpareigos apsvarstyti registracijos EMAS reikšmę nustatant pirkimų politikos kriterijus.

Pagal viešųjų pirkimų direktyvas² leidžiama reikalauti, kad konkurso dalyviai taikytų aplinkosaugos vadybos priemones vykdydami konkrečių darbų arba paslaugų sutartis, pavyzdžiui, statydami tiltą gamtos draustinyje, kai būtina nuolat valdyti aplinkosaugą ir atliekant darbus taikyti konkrečias apsaugos priemones. Tokiais atvejais EMAS ar bet kuri kita lygiavertė aplinkosaugos vadybos sistema gali būti tinkamas įrodymas, kad laikomasi reikalavimo taikyti aplinkosaugos vadybos priemones.

² 2004 m. kovo 31 d. direktyvos 2004/17/EB ir 2004/18/EB.

1 rodiklis rodo, kaip viešieji pirkimai naudojami dalyvavimui EMAS skatinti įvairiose valstybėse narėse ir kiek dokumentų, susijusių su viešųjų pirkimų taikymu šiam tikslui, yra parengusi valstybė narė.

3. KIEKVIENOS RODIKLIŲ GRUPĖS DUOMENŲ SANTRAUKA

3.1 Lankstesnis reguliavimas

Pastebėta, kad reguliavimas tapo šiek tiek lankstesnis. Tačiau tik keturios valstybės narės (Vokietija, Slovakija, Ispanija ir Jungtinė Karalystė) teikia paskatų, susijusių su visais trimis nustatytais rodikliais, o dvylika valstybių narių visai neteikia tokių paskatų.

Vokietija parengė daugiausia šios srities teisės aktų. Austrija, Belgija, Danija, Italija, Portugalija, Nyderlandai, Slovakija, Slovėnija, Ispanija ir Jungtinė Karalystė taip pat yra parengusios įvairių dokumentų.

Kipras, Čekija, Prancūzija ir Lietuva pradėjo rengti įvairius dokumentus, kuriais EMAS registruotoms organizacijoms bus suteikta reguliavimo lengvatų.

Kalbant apie prašymus išduoti leidimus arba ataskaitų teikimo ir stebėjimo reikalavimų mažinimą, pasakytina, kad kai kurios valstybės narės yra numačiusios konkrečias ir tiksliai apibrėžtas situacijas, kurios bus naudingos EMAS registruotoms organizacijoms. Daugeliu šių atvejų joms keliami mažesni reikalavimai teikti ataskaitas arba supaprastinama prašymų išduoti leidimus tvarka integruotos taršos prevencijos ir kontrolės, atliekų tvarkymo, leidimų įrengti sąvartynus, vandentvarkos ir išmetamųjų teršalų srityse. Dažniausiai paskatos yra susijusios su integruota taršos prevencija ir kontrole (taip yra Kipre, Lietuvoje, Slovakijoje, Ispanijoje ir Jungtinėje Karalystėje). Nors verslo bendruomenė labai vertina tokią paskatą, ji teikiama ne visuose pramonės sektoriuose, todėl su ja siejamos galimybės yra ribotos.

Kitos valstybės narės EMAS registruotoms organizacijoms taiko ataskaitų teikimo reikalavimų įgyvendinimo išimtis, jei šios organizacijos kitu lygiaverčiu būdu įvykdo savo įsipareigojimus; tačiau konkrečių situacijų nėra apibrėžta. Tokio plataus pobūdžio paskata yra perspektyviausia, nes kiekviena konkreti organizacija gali iš jos gauti tik jai tinkamos naudos. Tačiau, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir palengvinti praktinį šių paskatų taikymą, gali būti naudinga susieti jas su konkrečia prašymų išduoti leidimus tvarka ar konkrečiais stebėjimo arba ataskaitų teikimo įpareigojimais. Kalbant apie tikrinimus, organizacijoms gali būti naudingas tikrinimų skaičiaus arba už tikrinimą mokamo mokesčio sumažinimas. Mokesčio sumažinimas kai kuriais atvejais nėra tiesiogiai susietas su registracija EMAS – mokestis sumažinamas todėl, kad tikrinimams atlikti paprastai reikės mažiau laiko ir valdžios institucijų pastangų.

3.2 Skatinamoji parama

3.2.1 Informacinė parama

2004–2006 m. buvo teikiama daugiau informacinės paramos. Ši parama buvo įvairi: nuo brošiūrų, skrajučių, laikraščių ir žurnalų straipsnių leidybos iki renginių, tokių

kaip konferencijos ar darbo grupės, organizavimo. Visose valstybėse narėse yra bent viena interneto svetainė, kurioje teikiama informacija apie EMAS.

Iš esmės visa informacinė medžiaga buvo konkrečiai skirta informuoti apie EMAS ir viešinti šią sistemą. EMAS buvo daugumos renginių tema, tačiau kai kuriuose renginiuose (Čekijoje, Estijoje ir Nyderlanduose) EMAS buvo pristatyta kaip platesnės temos, pavyzdžiui, aplinkos tvarumo arba kitų aplinkosaugos vadybos sistemų, dalis.

Daugumoje surengtų konferencijų ir informacinių leidinių buvo pateikta bendros informacijos apie sistemą ir aprašyta, kokius veiksmus turi atlikti organizacijos, norinčios tapti EMAS registruotomis organizacijomis. Graikijoje, Italijoje, Latvijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje ir Ispanijoje buvo surengta konferencijų arba parengta informacinės medžiagos, skirtų vienam konkrečiam veiklos sektoriui. Teikti bendros informacijos apie EMAS būtina visais atvejais, tačiau konkrečioms sektoriams skirta parama gali būti ypač svarbi ir naudinga organizacijoms; ji gali paskatinti daugiau organizacijų prisijungti prie sistemos.

Austrijoje, Kipre, Suomijoje, Vokietijoje, Rumunijoje, Ispanijoje, Nyderlanduose ir Jungtinėje Karalystėje buvo rengiami reguliarūs EMAS susitikimai (dažniausiai kartą per metus) tomis pačiomis temomis. Dažniausiai užsiėmimai buvo reguliarūs, o pavieniai renginiai vyko tik išimtiniais atvejais.

Retesnės paramos rūšys buvo nacionalinių EMAS apdovanojimų renginių organizavimas, trumpi TV reklaminiai filmai (Lenkijoje ir Portugalijoje) ir su EMAS susijusių prietaisų kūrimas (Lenkijoje).

Daugiausia EMAS informacinės paramos priemonės skirtos EMAS registruotoms organizacijoms, bet yra ir EMAS neregistruotoms organizacijoms skirtų specialių priemonių (Kipre, Estijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Norvegijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Rumunijoje, Slovakijoje, Ispanijoje, Nyderlanduose ir Jungtinėje Karalystėje). Taip pat dažnai buvo palaikomi ryšiai su registruotomis organizacijomis.

Nors informacinės paramos paskatų teikiama visoms organizacijoms, įskaitant MVI, kai kurios valstybės narės (Kipras, Lietuva, Slovakija ir Ispanija) teikia MVI skirtų paskatų.

Informacinės paramos, skirtos įgyvendinti EMAS, biudžetas akivaizdžiai didinamas kai kuriose valstybėse narėse (Vokietijoje, Graikijoje, Lenkijoje, Ispanijoje, Estijoje, Prancūzijoje, Latvijoje ir Rumunijoje).

3.2.2 *Finansinė parama*

Buvo parengta šiek tiek daugiau su EMAS finansavimu susijusių dokumentų. Su EMAS finansavimu susijusių dokumentų buvo parengta Čekijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Italijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Ispanijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

Labai padidėjo EMAS įgyvendinti skirtas biudžetas (beveik 400 %). Ypač didelė suma EMAS įgyvendinti skirta Ispanijoje.

EMAS įgyvendinti skirtas biudžetas panaudotas daugiausia konferencijoms, seminarams ir įvairiems renginiams organizuoti bei leidiniams (vadovams, brošiūroms ir kt.) rengti. Kai kuriais atvejais iš šio biudžeto buvo padengtos ir kompetentingos institucijos išlaidos.

Finansinės paramos naujai EMAS užregistruotoms organizacijoms suma nėra didelė. Tokią paramą teikia Vokietija, Graikija, Slovakija, Ispanija, Jungtinė Karalystė ir Portugalija.

Panašią finansinę paramą EMAS registruotoms organizacijoms teikia Slovakija, Ispanija, Prancūzija ir Jungtinė Karalystė.

Valstybės narės neplanavo taikyti mokesčių lengvatų pirkimams, kuriais siekiama padidinti aplinkosaugos veiksmingumą.

Padidinta speciali finansinė parama bandomiesiems projektams, skatinimo programoms, aplinkosaugos susitarimams ir t. t., tačiau tokią paramą teikia tik kai kurios valstybės narės (Suomija, Ispanija, Austrija, Čekija, Airija, Latvija ir Portugalija).

Padaugėjo finansinių paskatų užsiregistruoti EMAS sumažinant arba panaikinant registracijos mokesčius. Registracijos mokesčių nėra Belgijoje, Kipre, Estijoje, Prancūzijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Nyderlanduose, Italijoje (valdžios institucijoms) ir Ispanijoje (išskyrus Mursijos autonominį regioną), o mažesni registracijos mokesčiai taikomi Danijoje, Suomijoje, Vokietijoje, Lietuvoje, Rumunijoje, Italijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

Išskyrus Italiją, kur kai kurie bankai ir daug draudimo bendrovių EMAS registruotoms organizacijoms taiko palankesnes sąlygas, ir Slovakiją, kur palankesnes sąlygas teikia vienas bankas, bankai ir draudimo bendrovės EMAS registruotoms organizacijoms paprastai netaiko palankesnių sąlygų.

Kalbant apie paramą MVI, neabejojama, kad atleidimas nuo mokesčių yra gera ir MVI bei kitoms organizacijoms naudinga paskata. Suomija, Rumunija ir Jungtinė Karalystė, spręsdamos, ar sumažinti mokesčius, atsižvelgia į organizacijos dydį arba sumažina juos tik MVI. Be mažesnių mokesčių, speciali finansinė parama MVI teikiama Čekijoje, Graikijoje, Italijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Ispanijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

3.2.3 *Techninė parama*

2004–2006 m. buvo teikiama daugiau techninės paramos.

Techninės pagalbos dokumentų, pavyzdžiui, vadovų, gairių, vadovėlių ir t. t., buvo parengta ir visų aplinkosaugos vadybos sistemose dalyvaujančių subjektų tarpusavio sąveika atsirado daugumoje valstybių narių (Austrijoje, Belgijoje, Čekijoje, Estijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Graikijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, Italijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Norvegijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Rumunijoje, Slovakijoje, Ispanijoje ir Nyderlanduose).

Dauguma šių dokumentų ir programų buvo skirta visiems pramonės sektoriams, tačiau kai kurios valstybės narės parengė instrukcijų ir vadovų, skirtų konkreitiems

sektoriams: ligoninėms, sporto centrams ir sporto renginiams (Graikija); viešųjų paslaugų sektoriui (Belgija); chemijos, maisto, farmacijos, elektros ir (arba) elektronikos ir kitiems pramonės sektoriams (Ispanija); maisto bei gėrimų ir baldų gamybos pramonei (Jungtinė Karalystė). Specialios gairės vietos valdžios institucijoms buvo parengtos Estijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Slovėnijoje, Ispanijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

Tokiu kryptingu požiūriu galima veiksmingai paskatinti organizacijas dalyvauti sistemoje.

Labai padaugėjo naujų dokumentų bei programų, skirtų padėti MVĮ įgyvendinti EMAS; jie buvo rengiami Čekijoje, Danijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Airijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

Švietimo programų parengta ir visų aplinkosaugos vadybos sistemose dalyvaujančių subjektų tarpusavio sąveika atsirado daugumoje valstybių narių (Belgijoje, Kipre, Čekijoje, Danijoje, Estijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Italijoje, Airijoje, Latvijoje, Norvegijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje, Ispanijoje, Nyderlanduose ir Jungtinėje Karalystėje). Šios programos ir sąveika dažnai apima praktinį mokymąsi įgyvendinti EMAS darbo grupėse ir susitikimuose, kuriuose dalyvauja įvairios suinteresuotosios šalys ar EMAS registruotos organizacijos, arba vietos valdžios institucijų tinkluose. Dažnai svarbi šių programų dalis yra aplinkosaugos vertintojų, auditorių ir vietos valdžios institucijų mokymas.

3.2.4 *Viešieji pirkimai*

Daugumoje valstybių narių labai padaugėjo dokumentų, susijusių su viešaisiais pirkimais, ir buvo rengiama naujų šios srities dokumentų.

Austrijoje, Kipre, Čekijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Latvijoje, Portugalijoje, Rumunijoje, Slovakijoje, Ispanijoje ir Jungtinėje Karalystėje parengta daugiau viešųjų pirkimų teisės aktų, o Čekijoje, Danijoje, Suomijoje, Graikijoje, Italijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Norvegijoje, Lenkijoje ir Nyderlanduose patvirtinta daugiau gairių ir dokumentų.

Dokumentai, apie kuriuos pranešė valstybės narės, dažniausiai yra susiję su viešųjų pirkimų ekologiskumo skatinimu; nors tokių dokumentų ir toliau daugėja, jie ne visada yra tiesiogiai naudingi EMAS registruotoms organizacijoms arba jų nauda nėra aiškiai matoma. Apie EMAS ir jos naudojimo viešuosiuose pirkimuose galimybes konkrečiai kalbama tik Čekijoje, Graikijoje, Lietuvoje, Rumunijoje, Slovakijoje, Ispanijoje, Nyderlanduose ir Jungtinėje Karalystėje.

4. IŠVADOS

Nacionalinių valdžios institucijų teikiamos išorės paskatos, ypač jei jos grindžiamos kryptinga politika ir programomis, gali paskatinti daugiau organizacijų dalyvauti EMAS.

Visos valstybės narės taiko priemones, pagal kurias EMAS registruotoms organizacijoms teikiamos išorės paskatos. Tačiau tai, kad verslo pasaulyje vis dar skundžiamasi dėl svarbių priemonių trūkumo, rodo, kad esamą padėtį reikėtų gerinti.

Paprastai paskatos teikiamos privačioms organizacijoms, tačiau EMAS gali dalyvauti ir viešosios organizacijos; net jei jos savo veiklą daugiausia grindžia ne ekonominiais motyvais, svarbu, kad valstybės narės teiktų paskatas ir šiam sektoriui, ypač vietos valdžios institucijoms, kurios gali tapti geru pavyzdžiu kitiems.

2007–2009 m. persvarsčius antrąjį EMAS reglamentą, sistema iš esmės pasikeitė. Vienas iš šio persvarstymo tikslų yra stiprinti reguliavimą, kad paskatos būtų geriau matomos, o valstybės narės – labiau linkusios jas teikti. Stiprinant aplinkosaugos veiksmingumo ataskaitų teikimo sistemą ir organizacijų atitikties reikalavimams užtikrinimo mechanizmą, reguliavimo institucijos ateityje gali būti iš tiesų linkusios teikti daugiau paskatų negu dabar.

Valstybės narės, siekdamos skatinti geriausią praktiką, turi formuoti paskatų teikimo politiką ir rengti ilgalaikes paskatų teikimo programas. Komisija toliau teiks techninę pagalbą ir informacinę paramą, būtiną įgyvendinant EMAS privačiose ir viešosiose organizacijose.